

čaj ob ruski in zlasti ob srbski meji. O teh velikih pripravah se ne sme ničesar pisati, ali ljudstvo samo itak mnogo vidi in sliši. Vprašanje je le, koliko nas te vojaške posebne odredbe doslej košatajo. Na to vprašanje je odgovorila zadnja skupna konferenca avstro-ogrskih ministrov. Za posebne vojaške in mornarske izdatke, ki so nastali vsled rusko-srbske vojne nevarnosti, izdala je Avstro-Ogrska do 1. prosinca 188 milijonov kron. Upati je, da se bode tudi v najslabšem slučaju porabilo v te namene le kakih 250 do 300 milijonov kron. Seveda se natančnih števil ne more podati, ker se zna v vsakem hipu položaj spremeniti. Naša država ima v blagajnah okoli 1000 milijonov gotovega denarja, tako da ji zaradi vojne nevarnosti ne bode treba dolgog delati. Veliko večja je seveda gospodarska škoda, ki jo je povzročila vojna napetost. Tisočero velikih in neštevilno malih trdk je prišlo v konkurz; le dolgovi tistih bankrotiranih trdk, katerih pasiva znašajo več kot 100.000 K, presegajo svoto 250 milijonov. Stotero fabrik stoji, brezposelnih delavcev pa je že na milijone... Ako bi bili naši vojaki takoj v Srbijo marširali, — mnogo dražja bi stvar ne prišla...

Srbija odneha?

Poroča se z dné 8. t. m., da bode Srbija v dokaz svoje dobre volje v interesu splošnega miru žrtv prinesla in takoj po sklenjenem miru svoje vojake od obrežja adriatičnega morja nazaj poklicala. Srbska vlada pa upa, da ne bode Evropa od nje še večjih žrtv zahtevala. Ako se ta vest potrdi, potem je pač velik korak za vzdržanje miru storjen!

Dopisi.

Ptujska okolica. Dragi „Štajerc“! Razveselile so me pretečene božične počitnice, ob katerih sem imel priliko videti in slišati marsikaj zanimivega. Vzel sem potno palico, ter jo vkrenem iz Ptuja proti Grajeni. Vendar nekoliko že utrujen polukam v gostilno pri Kreflnu, da se okrepčam. Tukaj najdem par možakov, ki se

ravno pogovarjajo, zakaj da na Vurbergu ni tako dolgo obč. volitve; tedaj se oglasi eden in pravi: „Meni je župan pravil, da poleti, ko bi imela se volitva vršiti, je bil dotični g. komisar na počitnicah, kateri bi imel volitev voditi, in sedaj pa zopet pravi, ako bi utegnula vojska postati, tudi zagadel volitve ne bo, ker bi nov župan ne znal mobilizacije izposlovati.“ — Nato se oglasim jaz ter rečem: „Neumnež je tisti, ki vam to pravi, in neumnež so tisti, ki tako laž poslušate in se daste tako slepo farbat od župana; to mora biti gotovo en drug vzrok, da se volitev ne vrši, ker se volitve vršijo ob vsakem času; saj čitate v raznih časnikih.“ — Dalje, sedaj pa še pogledimo po sobi naše sopolisualce; za pečo zagledam eno žensko osebo, z dvema telesoma in eno dušo; vprašam jo, kdo je to; ta mi odgovori, da hčer. „Ali je omožena?“ Pravi mož, da ne. „Kje je njen ljubček?“ Mi mož odgovori, da jo je v Ameriko popihaval, da se sramoti izogne. „No“, dejal sem, „serbos nacl, zdaj pa vohaj za njim; kaj pa bo g. župnik rekel, da se pri tako poštenih hiši in cerkv. ključarju, kjer je nad vse krščanski mož na krmilu, kaj takega godi, kateri je že enkrat globoko padel in se spet izkobil; g. župnik bode spet moral novo volitev cerkv. ključarja naznaniti.“ Oh — božja kašiga! Sedaj pa že imam dovolj, si mislim in se napotim dalje proti Vurbergu, ter jo ukrenem v gostilno Golob, ter se tam oddahnem; čreva so mi že po hrliši šonatale, moral sem njih nekaj potolažiti; čez nekaj časa zaslišim med pogovarjanjem ljudi, da so neki paglavci, (ne vem Vragovega al Vregovega Jaka) v Karčevini, baje zagriženega klerikalca sini, pretečeno nedeljo iz cerkve gredoč napadali poštene ter mirne fante z odprtimi noži. Tako si človek že res ni svest svojega življenja pred klerikalci pri belem dnevu na Vurbergu. Kaj ne, ljubi „Štajerc“, to je omika in sad vurberške klerikalne vzgoje. Fej! Popotnik.

Vurberg. Dragi „Štajerc!“ Nekaj noviga ti hočem na uho povedati, da ne bo nikdo slišal: — Naš sv. Juri je pretečeno leto hodil k „vafenbungu“ v Maribor, ter je napravil okoli 300 kron strokov in je sedaj že na „urlaubi“...

Št. Vid pri Ptuj. Dne 22. decembra 1912 vpriporil je g. Franc Schosteritsch kot ogleda šentvidske šole božično slavnost, h kateri so bili tudi gg. kateheti in učiteljstvo povabljeni. Slavnost je bila vezana s tombolo in je prinesla 150 kron čistega dobička. Prav mnogo so k temu pripomogli z darovi nemški meščani ptujski. Udeležil se je slavnosti tudi g. nadučitelj Hauptmann z gđ. M. Duller. Skupno se je obdarilo 45 otrok z štofof za obleke. Končno se je šolarka A. Vidovič v imenu obdarovane dece prav gniljivo zahvalila. Ta zahvala velja domačinom in Ptujčanom, ki imajo vedno odprto srce za revne ljudi! Pa tudi g. Schosteritschu gre za prireditve prav veliko zahvale. Čast mu!

Št. Lenart pri Brežicah. Že v neštevilnih slučajih smo dokazali dejstvo, da so najbolj zabiti klerikalci naši največji sovražniki in se ne sramujejo najpodejših laži, s katerimi nas sku-

Spomenik cesarice v Trstu.

Te dni se je odkrilo v Trstu z velikimi slavnostmi od umetnika Seiferta vstvarjeni krasni spomenik pokojne naše cesarice Elizabete. Ta spomenik je gotovo eden najlepših v Trstu. Naša podoba kaže spomenik, na katerem je videte cesarico v nadživljenski velikosti pred prestolom. Okoli podobe cesarice je ljudstvo, ki slavi svojo vladarico. Spomenik je naravnost krasen in napravi globoki vtis. Širok je 12 metrov. Cesaričina podoba narejena je iz bronce, ostale podobe iz kararra-mramorja in drugi deli spomenika iz domačega kraškega kamena.

Das Kaiserin Elisabeth-Denkmal in Triest.

Previdno jo je Stojan prepolil. Držal se je na lestvico voza in korakal poleg njega. Neki lahko ranjeni v istem vozu je opazil Stojanov vprašajoči pogled in je odgovoril: „Bajonet“. Starček je pokimal, pogledal še enkrat umirajočega vnuka in izpustil voz.

„Umira — Janko tudi...“

Vozovi so izginili za gričom. Počasi je korakal Stojan v vas. Nobene boleti ni čutil, ne, to ni bilo. Sam se je temu čutil. Le nekaj čisto drugega je čutil. Dihal je težko in ob sencih so se mu napele žile, kakor prst debele.

Kapitan v okrajni pisarni je bil jako jezen.

„Saj sem ti vendar že rekel, Stojan...“

Ali razvnete oči starčka so postale zapovedujoče plamteče zvezde. Kapitan je šel semtertja in premikal rame.

„Daj listek“, nahrnil je pisarja. „Zapiši Stojan Bardagija!“ Potem vzel je ključ. „Pojdi!“

V skladišču na dvorišču dobil je Stojan patrone. Trideset zavojev natanko po predpisu. Kapitan ogledoval je Mauserjevo puško in jo očistil z rokavom. Potem je nataknil bajonet, dolg in oestro nabrušen.

„Tako, Stojan, bila je tvoja volja.“

„Bog me ubij, če ga ne bodejo nazaj poslali, kiel je za njm, ko je starček že odšel.“

Pred hišo čul je Stojan že glasno jokanje svoje žene. Torej je že sprejela vest.

Pred sliko svetega Andreja klečala je žena in ihtela v divjem joku. Anoka je sedela poleg peči, roke ovite okoli kolen; izredno lepi obraz deklinje je bil trd, kakor iz kamena izsekan.

Stojan je v sobi nekaj iskal, si nabasal hlačni žep s tobakom in vtaknil kos okajenega ovčjega mesa v suknjo.

Pred podobo svetnika se je prekrizal.

„Kam greš?“ je prašala Anoka. Molčje je vzdignil puško. Dekle je pokimalo. „Bog te blagoslovi!“

Stopil je čez prag. Njegova žena je glasno zajokala.

Ko je šel mimo vojaške bolnišnice v vasi, je zaškripal z zobmi.

Na cesti je korakal naprej in vedno boljše je šel. Izraz njegovega obraza je bil vesel in zadovoljen. Nobenih misli ni imel in kadil je neprenehoma. Skoraj nasmehnil se je, ko je vidil na skalnati poti avtomobil z velikanskim topovom za obleganje.

Proti večeru je prišel v dolino, na dobro ohranjeno cesto, ki je vodila poleg bregov jezera.

Nakrat se je vstavil. Bilo je čisto tiho. Gromenje topov na jugu je vtihiilo. Ničesar se ni čulo. Le ve-

černi svet je žarel v vodi. V dolinah so bile plave sence Na jasnem nebu plaval je en sam rdeči oblak.

Zamišljen je korakal Stojan naprej. Četa vovokov mu je prišla nasproti. Omaknil se je do kamenite ograje ob jezeru.

„Kam?“ jim je zaklical. Ali ljudje so bežali molče naprej. Bili so trudni in z blatom pokriti.

„Hej, Bardagija“, zaklical je nekdo. Bil je Mitar, vaški krčmar. „Kaj delaš tu, starček?“

„Kam?“, je ponovil Stojan svojeglavno.

„Tega ne veš nikdo. Komandirani smo nazaj. Premirje vlada. Vojna je končana! Ali čuješ, vojna je končana!“

„Vojna — je — končana?“

„Bržkone!“

Stojan je odprl usta in njegova kolena so se šibila.

„Pojdi naprej, Mitar naprej!“ vpili so zadaj in potegnili vojaka seboj. Oddele je izginil za gričom.

Stojan je sedel na kupu kamena, puško med kolena. In njegovo truplo se je daleč naprej pripognilo... (Tagespost.)

šajo naslikati kot slovenskemu ljudstvu škodljive in „brezverce.“ Med take naše „prijatelje“ spada nedvomno tudi gostilna Krulc v St. Lenartu, ki živi večinoma od naprednih in nemških ljudi iz mesta in okolice. V zahvalo za to pa se v tej gostilni gosta, kadar odide, prav nesramno ogloda do kosti in razpravlja njegove najskrivnejše družinske zadeve. Glavno besedo vodi gostilničarka, nekdanja dolgoletna farovška kuharica, medtem ko njen mož igra pri njej le bolj vlogo neplačanega kelnerja, ki mora reči k vsemu, kar ona zahteva, ja in amen. Sicer pa je drugače nje popolnoma vreden sodrug in oba skupaj velika prijatelja Srbov. — Vero je ta čedna dvojica najlepše pokazala na sveti večer. V tem, ko so še mestni hoteli bili zaprti in je vsak kristjan molil ali doma ali pa v cerkvi, se je tam celo noč igralo in ko so se ljudje že vračali na božični dan od mase, so pokale pri Krulcu še vedno karte. Da se pri tem opravilu ni molilo in častilo Boga, je jasno kot beli dan, pač pa je imel mali Jezušček dovolj vzroka, žalostiti se nad temi novodobnimi klerikalnimi „katoličani.“ — Vsem pa se je v srce smilila Krulkina nečakinja, ki je imela na sveti večer s perilom opraviti, pri čemur se je revici zadržala globoko v roko in še sedaj notri tiči. In ta neusmiljena teta Krulc jo je še, češ, da bi sicer prav pridno dekle ne postavalo in zastoni ne jedlo, prisilila, da je z bolano roko morala poribati celo hišo. — Z druge strani pa se nam dodatno k temu povsem resničnemu poročilu še piše, da Krulka, če pošteni list „Štajerc“ samo ugleda, kar zbensi, nedolžni list opljuva in ga na tleh pohodi s pristavkom, da je še za stranišče preslab. Mi polagamo le našim prijateljem v premislek, da jih nikdo ne more prisiliti k obisku te gostilne, kjer se poleg točenja kislega vina še tako nečuvno žali čut naprednih in Nemcem prijaznih ljudi in kjer vrivajo gostom „katoliške“ canje „Stražo“ in „Slov. gospodarja.“ Krulka naše ljudi zaničuje, dobri so ji le samo njih šestokrat težko prisluženi novci, radi kojih je tudi 53 let stara prijateljica farovžev poročila 31 let starega Krulca in samo iz tega namena, da se sedaj dva pehata, ne za

blagor duše, temveč — za denar! Svetujemo temu ljubeznivemu parčku, naj se poboljša in naj sebe in svoje učence pred vsem navadi goste spoštljivo pozdravljati, kakor se spodobi, sicer se pa kmalu zopet vidimo!

Veliko prizadetih. Naši čuki so kaj vneti prijatelji Srbov. Najhujši med njimi pa je gotovo „hornist“, mladi mlečozob Rudolf Gajšek. Nekoč se je mudil v neki tukajšnji napredni gostilni, kjer je med drugim zahteval tudi „obmejne vžigalice.“ Ker pa gostilničar dotičnih nima v zalogi, hotel mu je postreči s „Schulvereinovic“, katere je pa ta fantek prezirljivo odklonil, vtaknil sralčico neprižgano v žep, zapustil gostilno in si zažigal svojo „Zora puca“ od Balkana. Čuden patrijot! Četudi je še mlečozob, vendar ima že ljubico, krasno „devojče.“ No, saj Ti je nihče ne zavida, samo pazi, pazi, ljubi moj čuček, da Ti kak kaplun ne uide v zelje, kakor se to kaj rado zgodi na Teharjih.

Iz Novega Vrha pri Mali Nedelji. Neznani vlomilec je due 29. dec. vlomil v hišo in pivnico Poldovo ali Kovačovo v Novem Vrhu pri Mali Nedelji. K sreči je prišel kočar Janez Zorko iz Novega Vrha mimo ter zapazil luč v pivnici. Ker pa se je ta vlomilca zbal, je poklical poleg stanujočega kočarja Vincenca Graufogel, da mu naj bi ta pomagal tati iz pivnice izganjati. Ker pa je tat pravočasno pobegnil, sta tedaj Janez Zorko in Vincenc Graufogel bila varna pred tatom in sta tedaj sama poskusila Kovačevega vinca, katero pa jima je preveč v noge stopilo, tako da sta se morala večkrat na glavo postaviti, predno sta prišla domov. Orožniki bodejo na tak način lahko izsledili tatu. Lastniki lanskega vinca, le držite še ceno, ker je vino tak močno!

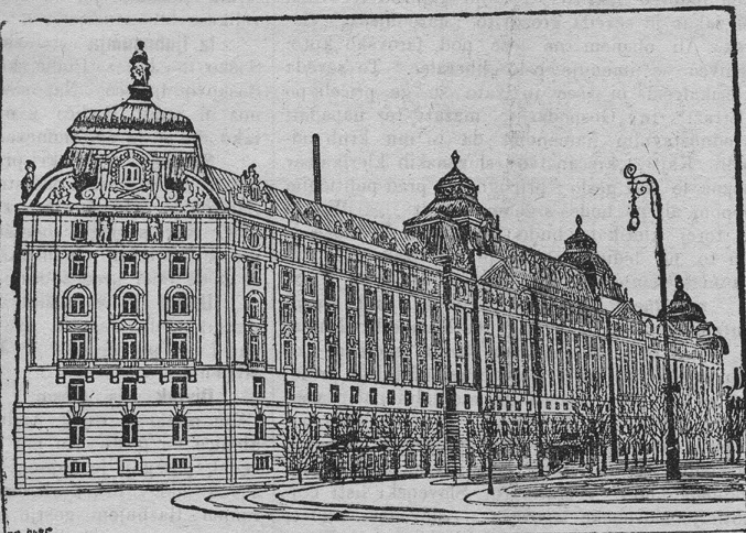
Iz Vogerč. Tukaj so lani ustanovili „Marijino družbo“ in so dobili par zarjavelih devic, katere so se že do večine vsega naveličale, in pa nekaj otrok. Kajti kaka pametna tako noče takih neumnosti. Za predsednico je Zgančeva Treza. Ta stara devica čaka poštena dekleta pri cerkvenih vratih in jih po sili vlačí v farovž, da bi se tudi zapisale v družbo. To se je zgodilo

na kratkono nedeljo, ko je vlačila dekleta, da so ji komaj ušle. Podpredsednica jo bo pa že v kratkem popihala, ker se ji že gotovo toži po čem drugim. Pa tudi drugih je nekaj takih, da bi se vse drugo lahko prej reklo kakor pa „Marijina devica.“ Tudi župnika imamo zelo hudega; kar ne trobi v njegov rog, hoče kar pohrustati, posebno pa „Štajerca.“ Imamo še veliko gradiva, pa bojim se, da bi mi dragi gospod urednik ne pristrgil mojega dopisa. Tudi v Vogerčah se že dela dan. Pozdravljeni vsi, dragi bralci „Štajerca“! V kratkim se pa zopet oglašim, gradiva je dovolj.

Iz Središča. Dragi „Štajerc“! Ti misliš, da smo mi na Te pozabili. Pa čuj, kaj se godi v našem narodnem vselovenskem kraju! Pred par dnevi je imel naš občinski zbor svojo sejo. Naš vsemogoči župan Zinko je sedel na svojem mogočnem prestolu med svojimi vernimi apostoli, rekoč: „Deca moja! Kaj bo? V našoj kasi ga ni drugo kot stari pavoki, ker mladi se niti ne vtegnejo zvaliti, ker je preveč preganjamo. Kajti naši razni stroški mnogo več potrebujejo. Kaj začeti?“ — Dolg molk. Slednjic se vzdigne njegov prvi debeli pisar izza mize tako naglo, da bi se lahko miza prevrnila. Vsi poslušalci ostrmijo, župan pa nategne ušesa in oči, da bi mu skoraj izstopile. Ta njegov debeli pisar (kako mu je neki ime? krstili so ga menda za „Gjura“; no ta god je v leto samo enkrat in tedaj imajo krave vence) — ta pisar se sedemkrat pred prestolom prikloni in pravi: „Vsemogoči župan, jaz v imenu vseh svojih podložnih Ti podajam dober nasvet. Kaj, ali ne veš za mojo kaso, ki sem jo po sili uporabil svojemu predniku, čeravno je ta bolj moder, ko jaz, ki mu ni trebalo občinskega sluga po vsem Središču pošiljati, da bi mu drugi račune za občinsko blagajno vkup spravili! Tam neke v moji knjigi stoji zapisano, da so nam Središki siromaki še dolžni na „štanti“, in še na Bogve kaj vsem; te bomo gulili!“ „Kako pa misliš?“ vpraša v jedni sapi župan. „Na doktorja je dati“, se razveseli pisar, da bi mu skoraj debeli trebuh počil. Župan bi skoraj od veselja iz prestola padel. Njegov mekarničar je od veselja puško pograbil in jo udaril na „raubšice.“ In vsi drugi so veselih obrazov zapustili dvorano. In seja je bila zaključena.

Novo poslopje vojnega ministerstva.

V kratkem bode skončana nova zgradba avstro-ogrškega državnega vojnega ministerstva. Naša slika kaže mogočno to novo poslopje, ki se nahaja na Stubenringu na Dunaju. Pred tem poslopjem se postavi spomenik feldmaršala Radetzky.

Das neue oesterreichisch-ungarische Reichskriegsministerium in Wien.

Kupujte naš koledar za 1. 1913.

Zdaj pride nesreča 14 se ponavadi reče, ako mož, reditelj družine zboli in se, mučen od raznih bolečin, brez dela na peč vleže, ako ne more za ženo in deco več delati in nič več zaslužiti. Pametni človek pa ne toži, temveč izkoristi v takih slučajih izkušnje drugih.

Ne malo korist bi lahko našim čitateljem sledeče pismo prineslo, ki ga je pisal Nj. excellenca Leon baron Freytagh-Loringhoren, deželni svetnik Veseljevega viteštva in carsko ruski resnični državni svetnik v Arensburgu, Kommandantenstr. 5, otok Ösel, gubernija Liv-

land. To pismo se glasi: „Smatram za svojo dolžnost napram soljudem, da izborni Fellerjev fluid z zn. „Elsafluid“, kjer je le mogoče, priporočam. Opozarjal sem enega studijskega prijatelja in zdravnika v Petersburgu na to krasno sredstvo in imel priložnost, nekega drugega zdravnika v Petersburgu, ki ima tukaj veliki zavod za kopanje v močvirju, ozdraviti s Fellerjevim Elsafluidom od močnih revmatičnih bolečin v rami, pri katerih njegova lastna sredstva niso pomagala. Tudi neki zdravnik v Danzigu na zahodnem Pruskem rabi v svoji praksi Fellerjev fluid in zato želim v blagor človeštva temu preparatu vedno večje razširjenje in njegovemu

Zobna kréma
KALODONT
Ustna voda 40

Okrajni zastop v Slov. Bistrici. (Dopis).

Slov. bistriški okrajni zastop imel je dne 21. decembra p. l. svoje letno zborovanje. Predsedoval je dr. H. Wiesthaler, ki se je spominjal v toplih besedah p. kr. umrlega člana zastopa g. Johana Werhouscheg, katerega pridno in zvesto delovanje za prebivalstvo je treba posebej naglašati. Nadalje je predsednik omenil, da je c. k. namestništvo razpisalo nove volitve za okrajni zastop, ki se bodejo tako-le vršile: za veleposestvo dne 20., za mesta in trge dne 22. in za kmetske občine dne 24. januarja 1912. Ker je bilo to zborovanje zadnje

iznajditelju zaslužno slavo.“ Upamo, da naš čitatelj poskusijo tudi Fellerjev fluid z zn. „Elsafluid“ rabiti ako kedaj o bolečinah tožijo. Povemo Vam iz izkušnje, da postanete potem sveži in za delo zmožni, kajti kakor smo dostikrat imeli priliko slišati, se obnese ta preparat proti raznim bolečinam, kakor Hexenschuss, bolečinam v hrbtu in členkih v križu in v prsih. Istotako se hvali to sredstvo proti bolečinam v vratu in bolenju v strani in mi sami smo se prepričali o njegovem zdravilnem, kašelj odpravljajočem in osvežujočem vplivu. Poizkusni tucat 5 kron pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko) — — — b.

Nahirajte nove naročnike!